RODICA LĂZĂRESCU

# DICȚIONAR DE CAPCANE ALE LIMBII ROMÂNE

Prefață: Ion Toma

Ediția a II-a, revizuită

CORINT EDUCAȚIONAL

# A

**a**$_1$, (literă) s. m./s. n., pl. **a**/**a-uri**

**a**$_2$, (sunet) s. m., pl. **a**. DOOM2 diferențiază *litera* de *sunet*, pentru fiecare indicându-se câte o valoare morfologică.

**a**$_3$, prep. din fondul vechi (*Miroase a primăvară*); intră în compunerea unor cuvinte (*acasă*, *aseară*, *anume* etc.); în exprimarea posesiei (prep. + substantiv în acuzativ precedat de un numeral): *autor* **a** *trei manuale; posesor* **a** *cinci case*. Nefiind articol genitival, nu se face acordul; prin urmare, construcții de tipul *autor* ***al*** *trei manuale* sunt incorecte. Din punct de vedere sintactic, secvența **a… manuale** este atribut substantival genitival. Celelalte valori morfologice ale cuvântului **a**: articol genitival; verb auxiliar; pronume demonstrativ (**A** *de colo este sora lui.*); adjectiv pronominal (**A** *bătrână n-a venit.*); interjecție.

**Abidjan**, **dj** pron. [*ğ*].

**abilitate**, s. f., „pricepere, iscusință, dibăcie, îndemânare”. Să nu se confunde cu paronimul **agilitate**, s. f., „suplețe, sprinteneală”.

**abjura,** vb. tranz., ind. prez. pers. a III-a **abjură**; „a renega public o credință, o doctrină”.

**ablație / ablațiune** (*a-bla-ți-e/-ți-u-*), s. f., pl. **ablații/ablațiuni**; „transportare (prin acțiunea vântului, a apelor sau a ghețarilor) a materialului rezultat în urma dezagregării solului sau a rocilor; îndepărtare a unui organ, a unui membru al corpului omenesc sau a unui țesut patologic”.

**abluțiune**, (*a-blu-ți-u-*), s. f., pl. **abluțiuni**; „spălare rituală pe corp sau pe o parte a lui, prescrisă de unele religii pentru purificare; spălare sau îmbăiere cu ajutorul dușului”.

**abnegație**, s. f., pl. **abnegații**; „devotament dus până la sacrificiu”. Este greșită întrebuințarea lui cu sensul de „sârguință”, ca în ex.: *Elevii învață cu* ***abnegație***.

**aborigen**, (*a-bo-*), adj. m., s. m.; adj. f., s. f. **aborigenă**, „băștinaș, autohton”.

**abroga**, (*a-bro-*), vb., ind. prez. pers. a III-a **abrogă**; „a suprima o lege, o dispoziție”.

**abscons**, adj. var., f. sg. **absconsă**, „greu de înțeles”.

**absolvi**, vb. tranz., ind. prez. pers. a III-a **absolvă**; conj. prez. pers. a III-a **să absolve**; „a termina un an școlar, un ciclu de învățământ”; „a scuti pe cineva de pedeapsă”.

**abstracție** / („lucru abstract”) **abstracțiune** (*-ți-e/-ți-u-*), s. f., în variație liberă, dar numai **a face abstracție** „a nu lua în considerație, a ignora”.

**abstrus**(rar), adj. var. „greu de înțeles; întunecat, obscur”.

**abțibild**, s. n. , pl. **abțibilduri**, „imagine tipărită în culori, executată pe o hârtie cu suprafața gumată; nimicuri, mici șmecherii”. Sunt greșite formele ***acțibild, ațipild***.

**academie**, s. f., „instituție superioară de cultură, școală de învățământ superior”; corect cu accentul pe penultima silabă.

**acatist / acatist**, s. n., pl. **acatiste / acatiste;** „slujbă bisericească, rugăciuni și cântări în cinstea Fecioarei Maria și a unor sfinți”.

**accede**, vb., ind. prez. pers. I sg. și a III-a pl. **acced**, conj. prez. pers. a III-a **să acceadă**. Nu se folosește la timpuri trecute, moduri impersonale.

**accepție**, (*-ți-e*), s. f., pl. **accepții**. La sg., nu ***accepțiune***. Are înțelesul de „sens, semnificație, înțeles” și nu trebuie confundat cu paronimul său **acceptare**, s. f., „consimțământ”.

**accident**, s. m., pl. **accidenți**, „(muz.) alterație” și s. n., pl. **accidente** „întâmplare neplăcută, nenorocită; neregularitate a solului”.

**acciză**, s. f., pl. **accize**.

**aciua** (pop.), (*a-ciu-a*), vb. refl.; „a-și găsi refugiul, a se pripăși, a se oploși”.

**acnee**, s.f., G-D art. **acneei**.

**acolit, -ă**, s. m. și f., „părtaș la o acțiune ilegală”.

**acont** / **aconto**, s. n, pl. **aconturi** / **acontouri**, „parte dintr-o sumă de bani care se plătește înainte, la o cumpărare, ca garanție; arvună”. Sunt acceptate ambele forme.

**acoperi**, vb. tranz., „a pune ceva peste un obiect”; forma corectă pentru ind. prez., pers. I, (eu) **acopăr**, nu ***acoper***.

**acorda**$_1$, vb. tranz., „a da; a face acordul gramatical”, ind. prez. pers. a III-a **acordă**.

**acorda**$_2$, vb. tranz., „a aduce tonurile unui instrument muzical la

aceeași înălțime", ind. prez. pers. a III-a **acordează**.

**acquis**, pron. [*akí*], (*ac-quis*), s. n., art. **acquis-ul**; *recunoscut*, *incontestabil*. Folosit în sintagma **acquis-ul comunitar**, denumește drepturile și obligațiile statelor Uniunii Europene, actele normative respective. DOOM2 recomandă atașarea cu cratimă a articolului la împrumuturile care se termină cu litere nepronunțate în limba română.

**acribie**, (*a-cri-bi-*), s. f. „corectitudine, exactitate, rigurozitate științifică".

**acrimonios**, adj. var., „acru, caustic".

**acro-**, elem. comp., „ascuțit", „extrem", „vârf".

**acrocefal**, adj. var., „cu craniul țuguiat".

**acrofobie**, s. f., „teamă patologică de locuri înalte".

**acronim**, adj. var., s. n., pl. **acronime**, „(cuvânt) format din litere sau segmente inițiale ale altor cuvinte".

**activ**$_1$, s.n., pl. **activuri**, „grup de activiști".

**activ**$_2$, s.n., pl. **active**, „bunuri".

**actualitate**, (*-tu-a-*), s. f., „faptul de a fi actual, prezent".

**acuarelă**, (*-cua-re-*), s. f., „vopsea solidă care, subțiată cu apă, se întrebuințează în pictură; pictură făcută în acuarelă".

**acumulator**, s. m. (auto) / s. n., pl. **acumulatori / acumulatoare**.

**acum / acuma**, adv.; a doua formă este acceptată doar ca variantă pop. și fam.

**acurateț**e, s. f., „atenție, grijă deosebită"; nu ***acurateță***.

**acvaforte**, s. f., pl. („gravuri") **acvaforte** „procedeu de reproducere a unui desen liniar prin intermediul unui clișeu gravat; stampă obținută prin acest procedeu"; nu ***aquaforte***.

**acvilă**, s. f., „nume dat mai multor specii de păsări răpitoare din familia acvilinelor, cu cioc puternic și încovoiat, cu gheare puternice și cu aripile lungi și ascuțite"; accentul pe prima silabă, conform originalului latin.

**acvilon**, s. n., „vânt de miazănoapte, rece și violent"; a nu se confunda cu adj. **acvilin**, „coroiat; aspru".

**adagio**, (*a-da-gio*), adv., „lent, ușor, în tempo rar (indicație muzicală)"; s. n., „bucată sau piesă muzicală executată în tempo lent". Abr. **Ad**$^0$. Nu este același lucru cu **adagiu** (v. mai jos), nici nu este sinonim cu **adaos**.

**adagiu**, (*a-da-giu*), s. n., pl. **adagii**, sinonim cu *maximă, aforism, sentință, cugetare, dicton*.

**adaos**, s. n., pl. **adaosuri**; nu este corectă forma ***adaus*** (v. **adagio**).

**ad-hoc** (*divan ~*) / **ad hoc**, adj. invar., adv., „anume pentru acest scop; de circumstanță".

**adiacent**, (*-di-a-*), adj. var., „alăturat, înrudit".

**adică**, adv. (lat. *adde... quod*), „la urma urmei, mai bine zis"; nu este acceptată accentuarea pe prima silabă.

**adineaori / adineauri** (*-nea-ori / -nea-uri*), adv., forme în variație liberă.

**ad-interim / ad interim,** adj. invar. (locuțiune latină), „care ține locul titularului, care este provizoriu; interimar". Este corectă rostirea cu accentul pe silaba *in-*. Abr. **a.i.** / **ad int.**

**adipos**, adj. var., „gras".

**adipsie**, s. f., „lipsă de sete".

**adonic**, adj. var., f. pl. **adonice**, „(în metrica antică; despre versuri) alcătuit dintr-un dactil și un spondeu sau troheu". Paronim cu **adonis**, s. m., „tânăr foarte frumos".

**adopta**, vb. tranz., ind. prez. pers. a III-a **adoptă**; „a înfia un copil; a accepta o părere, o metodă".

**adopție**, (*-ți-e*), s. f., „înfiere", nu ***adopțiune***.

**aduce**, vb. tranz., „a lua cu sine un lucru și a veni cu el undeva sau la cineva (pentru a-l preda); a produce, a procura, a crea, a pricinui". La imper. **adu**, dar, urmat de pronumele personal *o*, **ad-o**. Imper. neg. **nu aduce**.

**adulter**, adj. var. și s. n., pl. **adultere**; „care încalcă fidelitatea conjugală". Este incorectă rostirea cu accentul pe a doua silabă (***adulter***).

**adventiv**, adj. var., „(despre rădăcini) dezvoltat în alt loc decât cel normal"; să nu se confunde cu paronimul **adventist**, „adept al adventismului".

**adversitate**, s. f., „împrejurare potrivnică, dificultate cu care cineva are de luptat". Nu este sinonim cu ***dușmănie***.

**advertising**, pron. [*advertaĭzing*], s. n., „publicitate".

**advon**, s. n., pl. **advoane/ advonuri**, „tinda dinăuntru a unei biserici creștine".

**aed**, s. m., pl. **aezi**; „poet epic recitator și cântăreț în Grecia antică".

**afabil**, adj. var., „binevoitor, cordial; tandru, afectuos".

**afară de**, loc. conjcț. în registru fam.

**afazie**, s. f., „pierderea parțială sau totală a posibilității de a vorbi".

**aferat**, adj. var., „care este sau vrea să pară foarte ocupat". Nu trebuie confundat cu paronimul **aferent**

„care este în legătură cu ceva, care depinde de ceva sau decurge din ceva”.

**Afganistan** / **Afghanistan**, **gh** pron. [*g*], s. propriu n.; locuitorul se numește **afgan / afghan**.

**afin**, s. m., „arbust scund, răspândit în regiunile de munte”; să nu se confunde cu **afin**, s. m., „rudă prin alianță”.

**afluență**, (*-flu-en-*), s. f., „mulțime de oameni; cantitate mare; abundență”; prin urmare, ***afluență mare*** este pleonasm.

**a fortiori**, **-ti-** pron. [*ți*], adj., adv. (lat.), „(despre raționamente) care constă în trecerea de la o judecată la alta, în favoarea celei de-a doua judecăți existând tot atâtea temeiuri sau temeiuri în plus”.

**afreta**, (*a-fre-*), vb. tranz., „a închiria o navă; a navlosi”.

**afrodiziac**, (*a-fro-, -zi-ac*), adj. var., s. n., „(despre substanțe) care excită pornirile sexuale”; cu **z**, nu cu ***s***.

**aftershave**, pron. [*aftărșef v*], art. **aftershave-ul**, pl. **aftershave-uri**, s. n., „(cremă, soluție) după bărbierit”. Conform DOOM2, pentru împrumuturile recente desinențele de plural se leagă prin cratimă de cuvintele a căror finală prezintă deosebiri între scriere și pronunțare sau care au finale grafice neobișnuite la cuvintele vechi din limba română.

**agat**, s. n., pl. **agate,** „piatră semiprețioasă”.

**agată**, s. f., pl. **agate**, „litere tipografice”.

**agentură**, s. f., „casă de comerț condusă de un agent; grupare în interiorul unui stat, partid etc. aflată în slujba unor forțe străine”. Nu trebuie confundat cu paronimul **agenție**, s. f., „reprezentanță, sucursală a unei instituții”.

**agheasmă**, s. f., G-D art. **aghesmei**; „apă sfințită”; sunt greșite formele ***aiasmă, aghiasmă***.

**aghiotant**, (*-ghi-o-*), s. m., pl. **aghiotanți.**

**Aghiuță**, (*-ghi-u-*), s. propriu m. (ngr. *aghios* „sfânt” + suf. *-uță*), „drac”.

**agnozie**, (*ag-no- / a-gno-*), s. f., „pierdere a capacității de a recunoaște obiecte, persoane”.

**agorafobie**, s. f., „teamă patologică de a traversa spații largi, deschise, piețe”.

**agora**, s. f., „piață publică în Grecia antică”. Să nu se confunde cu **agoră**, s. f., pl. **agore**, „spațiu public”, sau cu **angora**, s. f., „nume dat unor specii de animale (capră, iepure, pisică) cu păr lung și mătăsos; (p. ext.) părul prelucrat al acestor specii de animale”.

**agrafie**, s. f., „pierderea capacității de redare a ideilor prin scris”.

**agrea**, (*-gre-*), vb. tranz. de prima conjugare , „a vedea cu ochi buni; a simpatiza; a accepta”; datorită vocalei **e** din rădăcină la care se adaugă desinența care începe cu **e**, unele forme ale verbului se scriu cu doi **e** (ex. **agreez**, **agreezi**, **agreează**, **să agreeze**).

**agreement**, pron. [*ăgriment*], (*a-gree-*), s. n., „acord”.

**agrement**, (*a-gre-*), s. n., „plăcere, consimțământ, acord”.

**agrest**, adj. var., „câmpenesc”.

**agrișă** / **agrișă**, s. f., „fructul agrișului”.

**ah**, interj. și s.n., pl. **ahuri**.

**Ahile**, în expresia *călcâiul lui* ~, „loc vulnerabil” (singurul loc rămas necufundat în apele Styxului și, deci, singurul punct vulnerabil. În călcâi îl va ținti Paris, omorându-l pe eroul grec.)

**aidoma**, (*a-i-*), adv., prep., „la fel, asemenea, exact”.

**aievea**, adv., „real, palpabil, concret, în realitate”; nu ***aevea***.

**airbag**, pron. [*erbeg*], pl. **airbaguri,** s. n.

**airbus**, pron. eng. [*erbas*] / fr. [*erbüs*], (*air-bus*), s. n., pl. **airbusuri**; denumește un tip de avion.

**aisberg**, (*ais-*), pl. **aisberguri,** s. n., „bloc de gheață plutitor”.

**aiura**, (*a-iu-*), vb., ind. prez. pers. a III-a **aiurează**, „a delira”.

**aiuri**, (*a-iu-*), vb, ind. prez. pers. I sg. și a III-a pl. **aiuresc**, „a zăpăci”.

**Alba Iulia**, s. propriu f., G-D **Albei Iulia**. Locuitorul se numește **albaiulian,** f. sg. **albaiuliancă**.

**albie**, (*-bi-e*), s.f., pl. **albii.**

**alcătui**, vb. tranz., (eu, ei) **alcătuiesc**, nu ***alcătuie***; reg., vb. refl. **a se alcătui**, „a se învoi”.

**alcool**, s. m., pl. **alcooli** (chim.) și s. n., , pl. **alcoluri,** „spirt, băutură”.

**aleatoriu**, (*-le-a-*), adj. var. m., la f. **aleatorie**, la pl. m. și f. **aleatorii**, „întâmplător”. Este greșită forma de f. sg. ***aleatoare***.

**alee**, (*-le-e*), G-D art. **alei**, s. f., „drum într-un parc, grădină”; nu ***aleie***.

**alega**, vb. tranz., „(jur.) a invoca ceva ca scuză, ca motiv pentru justificarea unei fapte”. Ind. prez. pers. a III-a **alegheză**. Să nu se confunde cu omonimul său, termen pop. și înv., (**a se**) **alega**, „a se ține de capul cuiva”, ind. prez. pers. a III-a **se aleagă**.

**aleluia**, interj., exclamație, laudă în cântări bisericești; nu ***aliluia***.

**Alexandria**, s. propriu f., numele a două orașe, unul din România și altul din R.A. Egipt. Locuitorul se numește **alexăndrineан**, f. sg. **alexăndrineancă**.

**algoritm**, s. m., pl. numai **algoritmi**.

**alias**, (*-li-as*), adv. (lat.) „adică".

**alibi**, s. n., pl. **alibiuri,** „dovadă în justiție"; este incorectă accentuarea celei de-a doua silabe.

**alienа**, (*-li-e-*), 1. vb. tranz., „a înstrăina"; 2. vb. refl. (fig.) „a înnebuni".

**alienare**, (*-li-e-*), s. f., „(jur.) transmitere a dreptului de proprietate; înstrăinare a unui bun".

**alienat**, (*-li-e-*), adj. var., s. m. și s. f., „suferind de o boală mintală; nebun".

**alienație**, (*-li-e-, -ți-e*), s. f., „(med.) boală mintală; nebunie".

**alineat**, (*-ne-at*), s. n., „paragraf". Nu trebuie confundat cu **aliniat**, adj. var., „care este așezat în linie dreaptă; (despre țări) care aparține unei grupări constituite pe baza unui tratat."

**alivancă**, reg., s. f., pl. **alivenci**, „turtă făcută din mălai amestecat cu lapte bătut și cu brânză și coaptă în cuptor cu unt sau cu smântână".

**all right,** pron. [*olra[t*], loc. adj., loc. adv., interj.

**alo**$_1$ / **alo**, interj.

**alo**$_2$, s. n., art. **aloul**, pl. **alouri**; apel telefonic.

**alocuțiune**, s. f., „cuvântare scurtă", prin urmare, ***scurtă alocuțiune*** este pleonasm.

**alogen**, adj. var., „care se deosebește prin natură și origine de mediul în care se află; (despre populații) de origine străină, venit din altă parte", confundat cu **halogen**, s. și adj. var., „nume generic pentru elementele clor, fluor, brom, iod și astatiniu; care dă naștere la săruri".

**alohton**, (*-loh-ton / -lo-hton*), adj. var., „originar din alte regiuni; (despre roci) care a suferit deplasări față de locul de formare".

**alopecie**, s. f., „cădere prematură a părului".

**alpestru**, adj. var., „alpin, din regiunile muntoase înalte".

**alsacian**, **s** pron. [*z*], (*-ci-an*), adj. var.

**altădată**, adv. de timp, sinonim cu *cândva, odată, odinioară*. Pentru a se evita confuzia cu locuțiunea adverbială **altă dată**, adverbul poate fi înlocuit cu unul dintre sinonimele sale, iar locuțiunea cu sintagma *în altă împrejurare*.

**alte dăți**, loc. adv., „în alte împrejurări". Locuțiunile adverbiale nu cunosc categoria numărului, prin

urmare, **alte dăți** nu este pl. locuțiunii adv. **altă dată**.

**alternativă**, s. f., denumind o situație din care există două ieșiri / o posibilitate de a alege între două soluții. „A avea o alternativă" sau „a fi pus într-o alternativă" înseamnă „a avea de ales între două soluții". Este greșit să se creadă că fiecare dintre cele două soluții este o alternativă.

**Altețа Sa**, loc. pr., pl. **Altețele Lor**. Toate componentele locuțiunilor pronominale de politețe se scriu cu majusculă (**Domnia Sa**; **Excelența Voastră**; **Înălțimea Voastră**; **Sfinția Sa**).

**alt fel**, adj. pr. + s. n., „fel diferit", nu trebuie confundat cu **altfel de**, loc. adj., „diferit", sau cu adv. **altfel**, „în alt mod, în caz contrar".

**alură**, **u** pron. [*ü*], pl. **aluri**, s. f., „fel de a se mișca; înfățișare".

**aluviu**, s. n., „(geol.) cuaternarul superior, începând de la retragerea ghețarilor până în zilele noastre". Să nu se confunde cu paronimul său, v. **aluviune**.

**aluviune**, (*-vi-u-*), s. f., „(geol.) material transportat și depus prin acțiunea apelor curgătoare".

**alviță**, s. f., pl. **alvițe** (sorturi, porții); „produs zaharos fabricat din zahăr, miere, nuci și amidon sau albuș de ou"; deși este derivat în limbă de la *halva* + suf. *-iță*, nu este corectă varianta ***halviță***.

**Alzheimer** (*maladia lui ~*), (germ.), pron. [*alțhaĭ măr*], (*Alz-hei-*), s. propriu.

**amalgam**, s. n., pl. **amalgame** / **amalgamuri**; „amestec de elemente disparate".

**amanet**, s. n., pl. **amanete** / **amanet-uri**; „obiecte de preț predate cuiva drept garanție pentru restituirea unei datorii; zălog".

**amândoi**, num. colectiv, la G-D antepus **amânduror**, G-D singur sau postpus **amândurora**. Nu sunt corecte formele ***amândour*** / ***amândoura***.

**ambianță**, (*-bi-an-*), s. f., „mediu material, social sau moral în care trăiește cineva sau în care se află ceva; climat". Este greșit să i se atribuie înțelesul de „armonie, înțelegere".

**ameliora**, (*-li-o-*), vb. tranz., „a îmbunătăți, a perfecționa", greșit întrebuințat în locul altor verbe: **a (se) diminua**, **a se retrage** (***precipitațiile s-au ameliorat, boala s-a ameliorat***).

**amenda**, vb. tranz., în limba română există două verbe omonime. Unul, cu înțelesul de „a aplica o amendă (amendă = pedeapsă în bani)". Celălalt, polisemantic, înseamnă în limbaj politic „a îmbunătăți, a modifica prin amendamente un

text, mai ales o lege (amendament = modificare adusă unui proiect de act normativ sau de tratat)", iar în agricultură „a îmbunătăți unele însușiri ale solului prin încorporarea unor amendamente (amendament = substanță)".

**amesteca**, vb. tranz., „a face un amestec; (despre grupuri de ființe deosebite) a pătrunde unele printre altele; a interveni, a se băga". Uneori, este greșit folosit cu aceste înțelesuri vb. tranz. (**a**) **mesteca**, „a sfărâma un aliment cu dinții și a-l amesteca în gură pentru a-l înghiți".

**amfibologic**, adj. var., „echivoc, ambiguu".

**amforă**, s. f., nu ***anforă***.

**amigdală**, s. f., pl. **amigdale**; „fiecare dintre cele două glande de natură limfatică, situate de o parte și de alta a omușorului".

**amiciție**, (*-ți-e*), s. f., pl. **amiciții**. V. antonimul **inimiciție**.

**amigdalită**, s. f., „boală manifestată prin inflamarea acută sau cronică a amigdalelor". Ca și în cazul **apendicitei**, este auzită uneori afirmația „***mă doare amigdalita***", caz de folosire greșită a numelui bolii în locul celui al organului bolnav. E ca și cum s-ar spune „***mă doare hepatita***".

**amnezie**, (*am-ne- / a-mne-*), s. f., „pierdere totală sau parțială a memoriei".

**amplitudine**, s. f., termen din fizică denumind „depărtarea maximă a unui corp oscilant față de poziția de echilibru", greșit folosit (considerat mai elevat) în locul lui **amploare**, s. f., sinonim cu *anvergură, întindere.*

**amvon**, s. n., pl. **amvoane**; „construcție specială într-o biserică, de unde se predică Evanghelia". Este greșită forma de sg. ***anvon***.

**anacolut**, s. n., pl. **anacoluturi**, „greșeală gramaticală la nivel sintactic".

**anacronism**, s. n., „eroare în fixarea unei date; obicei, idee perimată".

**anaforă / anaforă**, s. f., denumirea unei figuri de stil; să nu se confunde cu paronimul **anafură**, s. f., „pâine sfințită".

**analeptic**, adj. var. și s. n., pl. **analeptice**, „(med.) întăritor, fortifiant, tonic".

**analog**$_1$, adj. var., f. sg. **analoagă / analogă,** pl. **analoage / analoge**; „la fel, asemănător".

**analog**$_2$, s. n., pl. **analoguri**, „pupitru înalt, mobil, pe care se pun cărțile de cult în biserica ortodoxă".

**anamneză**, (*-nam-ne- / -na-mne-*), s. f., „descriere a antecedentelor unei boli".

**anasâna**, (**cu** ~), loc. adv., „cu forța”.

**anatemă**, s. f., „osândire, ostracizare”.

**ancola** (rar), vb, „a încleia”; v. paronimul **ancora**.

**ancora**, vb., ind. prez. pers. a III-a **ancorează**.

**Andalucia, ci** pron. [*si*] / **Andaluzia**, s. propriu, locuitorul se numește **andaluz**.

**Andorra** (**Principatul Andorrei**), s. propriu, locuitorul se numește **andorran**.

**angelică / anghelică**, s. f., G-D art. **angelicii / anghelicii**; „plantă erbacee aromatică”.

**anghină**, s. f., pl. **angine**. Nu mai este acceptată varianta ***anghină***.

**angora**, s. f., „nume dat unor specii de animale (capră, iepure, pisică) cu păr lung și mătăsos”; prin extensie „părul prelucrat al acestor specii de animale”. Este greșită rostirea cu accentul pe prima silabă. A doua ediție a DOOM nu îl mai consideră invariabil și acceptă forma de G-D art. **angorei**.

**angro**, adj. invar., adv., neologism adaptat fonetic (fr. *en gros*). Se acceptă și valoarea de s. n., art. **angroul**, pl. **angrouri**.

**aniversa**, vb. tranz. obținut prin derivare regresivă, „a sărbători împlinirea unui număr de ani de la un eveniment”. Cuvântul *an* fiind cuprins în verb (lat. *annus* „an” + *verto* „a întoarce”), enunțul ***aniversăm 25 de ani*** este pleonastic. De fapt, se aniversează evenimentul, nu anii care au trecut de la producerea lui.

**anodin**, adj. var., „neînsemnat; banal”.

**anorexie**, (*a-no- / an-o-*), s. f., „lipsa poftei de mâncare; inapetență”.

**anost / anost**, adj. var., f. sg. **anostă /anostă**; „plicticos, searbăd”.

**ansamblu**, s. n., pl. **ansambluri** / (tehn.) **ansamble**.

**antarctic**, (*an-tarc-tic / ant-arc-tic*), adj. var., „situat la Polul Sud”.

**ante-**, element de compunere care înseamnă „înainte”, „anterior”. Să nu se confunde cu paronimul **anti-**, „împotriva”, „în contra”, „opus”.

**antediluvian**, (*-vi-an*), adj. var., „care aparține unei epoci străvechi”.

**antet**, s. n., pl. **anteturi / antete**, „indicație tipărită în partea de sus a unei hârtii”.

**antic / antic**, adj. var., „care a existat cândva, în trecutul îndepărtat”.

**anticameră**, s. f., „cameră în care se așteaptă pentru a fi primit de un superior”; nu ***antecameră***, deoarece în italiană, de unde a fost împrumutat, cele două prefixe

(lat. *ante-* „înainte” și gr. *anti-* „contra, împotriva”) s-au confundat.

**Antichitatea**, s. f., „epoca civilizației vechi”; în conformitate cu noile prevederi ale DOOM, denumirile marilor epoci istorice se scriu cu majusculă.

**antinomie**, s. f., „contradicție între două idei, teze care se exclud reciproc”, nu trebuie confundat cu paronimul său **antonimie**.

**antonimie**, (*an-to- / ant-o-*), s. f., „raport între antonime”.

**antrax**, s. n., fără pl., „boală infecțioasă și contagioasă”.

**anual**, (*-nu-al*), adj. var., „care se petrece în fiecare an”.

**anuar**, (*-nu-ar*), s. n., „publicație anuală a unei instituții”.

**anumit**, adj. var., m. pl. **anumiți**; f. sg. **anumită**; pl. **anumite**; G-D pl. antepus neprecedat de un alt determinant cu formă cazuală marcată m. și f. **anumitor** (*jocurile anumitor copii* / *unor anumiți copii*).

**anură**, s. f., pl. **anure**, „ordin de amfibieni lipsiți de coadă în stare de adult”. V. paronimul **anurie**.

**anurie,** (*a-nu-/an-u-*), s. f., „încetare patologică a urinării”.

**Anzi**, s. propriu, locuitorul se numește **andin**.

**apanaj**, s. n., pl. **apanaje**. Sensul inițial al cuvântului a fost acela de „teren pe care un nobil îl acorda unui vasal ca să-și câștige hrana”. Prin extensie, a devenit sinonim cu „avantaj, folos”, iar fig. înseamnă „ceea ce este propriu unei persoane sau unui lucru”. Este uneori confundat cu „dezavantaj”.

**apartheid**, (*-part-heid*), s. n., „politica de segregație rasială practicată până în anul 1991 în Africa de Sud”.

**aparține**, vb. intranz., „a ține, a depinde de cineva, de ceva”; se construiește numai cu cazul dativ.

**apărea**, vb. de conjugarea a II-a, ind. viitor pers. a III-a sg. **va apărea**, cond. prez. pers. a III-a **ar apărea**; „a se arăta, a se ivi; a lua naștere; a ieși de sub tipar”. Este greșită trecerea lui la conjugarea a III-a (***apare***), cu consecințe în formarea viitorului (***va apare***) și a condiționalului-optativ (***ar apare***).

**apendice**$_1$, s. n., pl. **apendice**, „adaos”.

**apendice / apendice**$_2$, s. n., amândouă variantele sunt corecte dacă este vorba de termenul din anatomie („mică prelungire a tubului intestinal, în partea de jos a cecului”).

**apendicită**, s. f., „boală care constă în inflamarea acută sau cronică a